

# K I V O N A T

a képviselő-testület 2019. április 25-i ülésének  
jegyzőkönyvéből

## KOMLÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

**36/2019. (IV.25.) sz. határozata**

### **Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről**

A képviselő-testület – a polgármester előterjesztésében a szociális és egészségügyi bizottság véleményének figyelembevételével – megtárgyalta a „Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről” tárgyú előterjesztést.

1. A képviselő-testület megismerte, és az 1. számú melléklet szerinti tartalommal elfogadja Komló Város Önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről szóló beszámolót.
2. A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést tájékoztatásul küldje meg a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

**Határidő:** 2019. május 31.

**Felelős:** dr. Vaskó Ernő címzetes főjegyző

**K.m.f.**

**dr. Vaskó Ernő s.k.**  
*címzetes főjegyző*

**Polics József s.k.**  
*polgármester*

A kiadmány hitelül:

## **Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről**

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekek védelme alatt a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenységet értjük.

### **A települési önkormányzat feladatai:**

- a pénzbeli és természetbeli ellátások közül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a rendkívüli települési támogatás, a gyermek családbafogadó gyámjaul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások tekintetében a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátásának és átmeneti gondozásának biztosítása.

### **1. A település demográfiai mutatói:**

Komló város lakossága **2018. december 31-én: 24558 fő**

**Ebből:**

**0-18 év: 3819 fő**

A település demográfiai mutatói alapján a 0-18 éves korosztály 15,55 %-át jelentette a város lakosságának.

### **2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeli ellátások:**

A gyermekvédelmi törvény, a végrehajtására kiadott kormányrendelet foglalkozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása igénylésének és folyósításának feltételeivel. 2018. évben a települési támogatásokról valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015 (II.20.) számú önkormányzati rendelet 15. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendkívüli élethelyzetbe került gyermekes családok rendkívüli települési támogatást igényelhetek.

#### **A/ Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:**

**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 2018. évben 568 család, átlagosan 818 gyermekre tekintettel, 43 esetben a kérelmet elutasították.**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 145 %-át (2018-ban 41.328,- Ft), egyedülálló vagy tartósan beteg illetve fogyatékos gyermeket nevelő szülők, valamint nagykorú gyermek esetében, egyéb esetben az öregségi nyugdíjminimum 135 %-át (2018-ban 38.475,- Ft), feltéve mindkét esetben, hogy a család vagyona a jogszabályban meghatározott értéket nem haladja meg.

**Elutasítás oka:** a kérelmező a jogosultsági feltételeknek nem felelt meg.

#### **B/ Rendkívüli települési támogatás:**

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a

továbbiakban: Szt.) által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. Ennek értelmében mind a gyermekes, mind a gyermektelen családok rendkívüli települési támogatásra váltak jogosulttá.

Az előző évek számadatait figyelembe véve megállapítható, hogy a jogosultak közül több a gyermeket nevelő család.

**Támogatásban részesítettek összlétszáma 2018. évben (gyermekes és gyermektelen):**  
1342 kérelmező, 1908 támogatási eset.

**C/ Családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása:**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjaul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a kiskorú tartására köteles és nyugellátásban vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásában részesül.

**2018. évben nem részesült senki ebben az ellátásban.**

**A Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** fordított összeg 10.202.500,- Ft volt. (Az évi kétszeri augusztusi és novemberi támogatást tartalmazza gyermekenként. Természetbeni támogatás formájában, fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványként kell nyújtani.)

**A családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátására** nem fordítottunk összeget.

**D/ Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem B) lapjának kitöltésével kérelmezhető a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása, amelyről határozattal kell dönteni, megállapítása a jegyző hatásköre.

**Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

**Halmazottan hátrányos helyzetű:**

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

**2018. 01. 01. és 2018. 12. 31. között 117 gyermek halmazottan hátrányos helyzetének, és 305 gyermek hátrányos helyzetének megállapításáról döntöttünk. A gyámhivatal jelzése alapján 15 gyermek halmazottan hátrányos helyzetét vettük nyilvántartásba.**

**F/ Gyermekétkeztetés:** a gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődei, óvodai és iskolai étkezéssel történik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit.

A törvény 21/B. § (1) bekezdése értelmében **a gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani** (a továbbiakban: ingyenes étkezés)

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
  - aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
  - ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
  - ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
  - ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át, vagy
  - ae) nevelésbe vették;
- b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
  - ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
  - bb) nevelésbe vették;
- c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;
- d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
  - da) nevelésbe vették, vagy
  - db) utógondozói ellátásban részesül.

**(2) A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani** (a továbbiakban: kedvezményes étkezés)

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkezésben;
- c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után, feltéve, hogy az (1) bekezdése alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkezésben.

## **2018-ban kedvezményes étkeztetésben részesülők száma:**

- **Bölcsődei ellátott:**

|                |       |
|----------------|-------|
| ingyenes:      | 46 fő |
| összes étkező: | 56 fő |
  
- **Óvodai:**

|                  |        |
|------------------|--------|
| ingyenes étkező: | 360 fő |
| összes étkező:   | 399 fő |
  
- **Általános iskolai:**

|                            |        |
|----------------------------|--------|
| kedvezményes étkező (50%): | 111 fő |
| ingyenes étkező:           | 286 fő |
| összes iskolai étkező:     | 784 fő |

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében **a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása**, melyre a **hátrányos helyzetű**, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül **a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen**.

2018 évben tavasszal 86, nyáron 182, ősszel 51, télen 51 gyermek vette ingyenesen igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

## **3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:**

### **A) A Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének bemutatása:**

#### **1. Általános tájékoztató az Intézmény szakmai feladatairól és személyi feltételekről:**

2016. január 1-től az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a családsegítő szolgálatok és a gyermekjóléti szolgálatok integrációjára került sor.

A Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat két különálló szakmai egységben látja el gyermekjóléti alapellátási feladatait: a Család és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család és Gyermekjóléti Központ keretében. A fenntartó továbbra is a feladatellátásra szerveződött Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás.

A székhelyhez: Komlói Közös Önkormányzati Hivatal (Komló, Mánfa), Magyarszéki Közös Önkormányzati Hivatal (Magyarszék, Liget, Mecsekpölöske, Magyarhertelend, Bodolyabér, Oroszló), Hosszúhetény, települések, és közös önkormányzati hivatalok közigazgatási területe tartozik.

A Szászvári mikro körzet központhoz: Egyházaskozári Közös Önkormányzati Hivatal (Magyaregregy, Kárász, Köblény, Szalatnak, Máza, Egyházaskozár, Bikal, Szárász, Tófű, Hegyhátmaróc), Szászvári Közös Önkormányzati Hivatal (Szászvár, Vékény) közigazgatási területe tartozik.

**Az intézmény ellátási területén a szakmai egységek, az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:**

Család és gyermekjóléti szolgálat keretében:

- családsegítés,
- gyermekjóléti alapellátás.

Család és Gyermekjóléti Központ keretében:

- gyermekjóléti alapszolgáltatás,
- pszichológiai tanácsadás,
- jogi segítségnyújtás,
- mediáció, családterápia, családkonzultáció,
- óvodai iskolai szociális segítség,
- módszertani támogatás,
- kapcsolattartási ügyelet,
- készenléti szolgálat,
- szociális diagnózis.

A Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat az ellátási szerződésben foglaltak alapján személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátást, és szociális alapszolgáltatás keretében, családsegítést valósít meg. A gesztor település Komló.

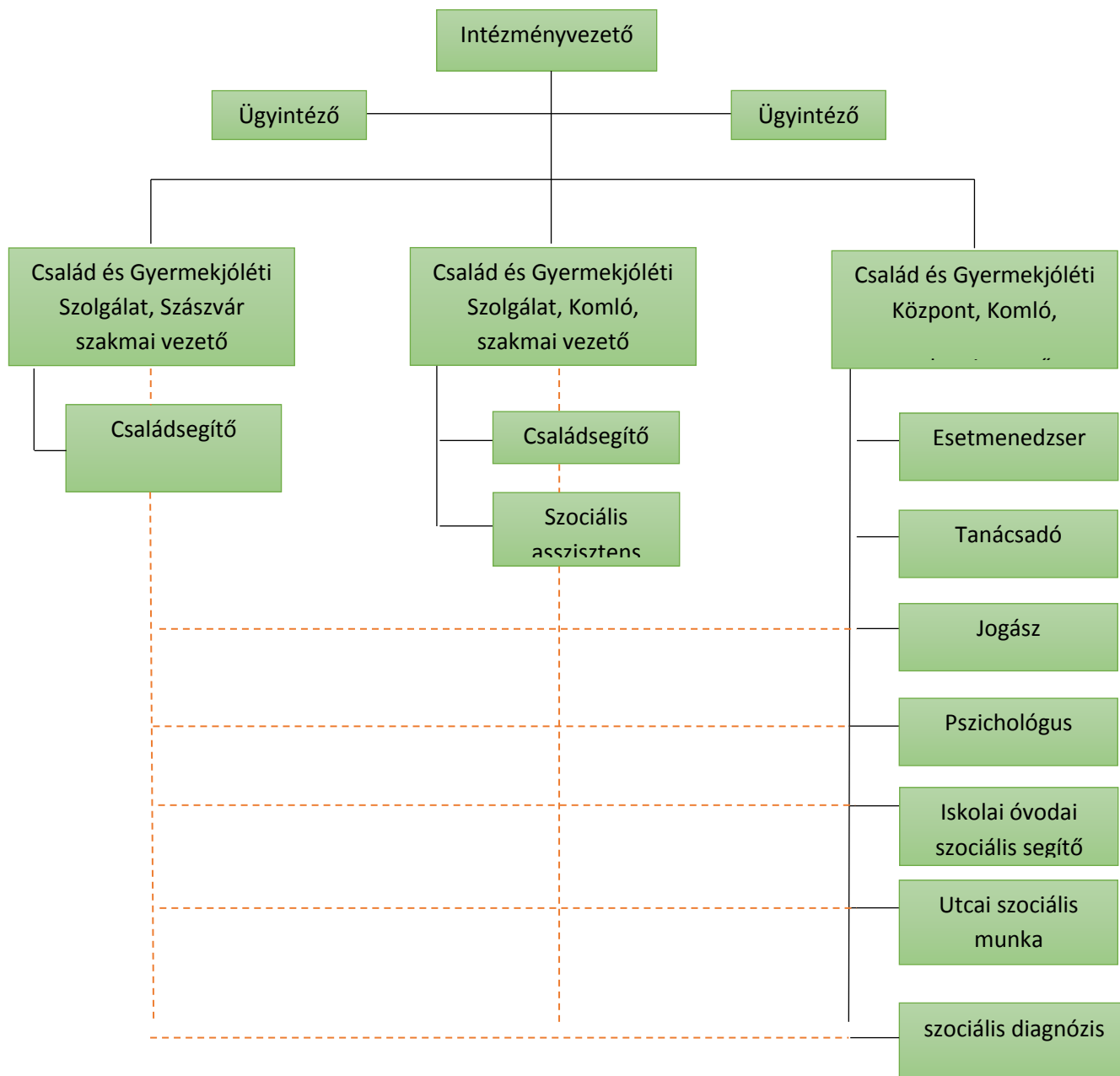
**Az ellátottak köre** a család és gyermekjóléti szolgáltatás keretében kiterjed a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás közigazgatási területén található közös önkormányzati hivatalokra, illetve az ott élő lakosságra. A család és gyermekjóléti központ esetében az ellátottak köre, a Komlói Járás közigazgatási területén élő lakosság.

A Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a családok komplex segítségét célzó intézményrendszer, ahol különböző segítő foglalkozású emberek team munkában dolgoznak. A szolgálat összehangolt munkáját a szakmai vezetők segítik a 1993. évi III. törvény, az I/2000 (I.7.) SZCSM rendelet, az 1997. évi XXXI. törvény, a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet, valamint a vonatkozó egyéb jogszabályok szerint.

Az egyes munkakörök szerinti feladatmegoszlást a dolgozók munkaköri leírása tartalmazza részletesen.

# Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Szervezeti organon:



## 2. Család és gyermekjóléti szolgálat tevékenységének bemutatása

A Családsegítő Szolgálat feladata a családok komplex segítése. A Szolgálat segítségét az ügyfelek minden kötöttség nélkül az ügyeleti rend figyelembevételével vehetik igénybe. A segítő tevékenység sikere érdekében az ügyfelek önkéntes együttműködése szükséges.

### A Szolgálatnál megjelent személyek száma nem és korcsoport szerint

| A szolgálatnál megjelent személyek száma  |                                        | 0-17 |       | 18-61 |       | 62- |       | Összesen |
|-------------------------------------------|----------------------------------------|------|-------|-------|-------|-----|-------|----------|
|                                           |                                        | nő   | férfi | nő    | férfi | nő  | férfi |          |
| <b>Komlói Közös Önkormányzati Hivatal</b> | együttműködési megállapodás alapján    | 193  | 183   | 246   | 158   | 14  | 18    | 812      |
|                                           | egyszeri alkalommal és tanácsadottként | 390  |       | 760   |       | 86  |       | 1236     |

### A szakmai tevékenységek adatai az év folyamán

| Komlói Közös Önkormányzati Hivatal<br>Szakmai tevékenységek halmozott száma és a szolgáltatásban részesülők száma |                                |                             |                                |                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------------------------|--------------------------------|-----------------------------|
|                                                                                                                   | Komló                          |                             | Mánfa                          |                             |
|                                                                                                                   | Szadm. Tev.-ek halmozott száma | Szolg.-ban részesülők száma | Szadm. Tev.-ek halmozott száma | Szolg.-ban részesülők száma |
| Információnyújtás                                                                                                 | 6921                           | 1331                        | 403                            | 201                         |
| Segítő beszélgetés                                                                                                | 6870                           | 1532                        | 483                            | 201                         |
| Tanácsadás                                                                                                        | 3397                           | 965                         |                                |                             |
| Ügyintézéshez segítségnyújtás                                                                                     | 4061                           | 982                         | 384                            | 152                         |
| Konfliktuskezelés                                                                                                 | 130                            | 197                         |                                |                             |
| Kríziskezelés                                                                                                     | 118                            | 141                         |                                |                             |
| Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli)                                                             | 89                             | 120                         | 284                            | 109                         |
| Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (természetben)                                                         | 154                            | 303                         | 241                            | 103                         |
| Közvetítés másik szolgáltatáshoz                                                                                  | 44                             | 13                          | 1                              | 1                           |
| Közvetítés központhoz                                                                                             | 4                              | 7                           |                                |                             |
| Szociális segítő tevékenység saját ügykörben                                                                      | 864                            | 219                         | 134                            | 29                          |
| Szociális segítő tevékenység központ által bevonva                                                                | 556                            | 57                          | 2                              | 5                           |
| Szociális segítő tevékenység válsághelyzetben lévő kiskorú anya                                                   |                                |                             |                                |                             |
| Esetkonferencia                                                                                                   | 76                             | 197                         | 1                              | 2                           |
| Esetmegbeszélés                                                                                                   | 86                             | 142                         |                                |                             |
| Egyéni és csoportos készségfejlesztés                                                                             |                                |                             |                                |                             |
| Közösségfejlesztés                                                                                                |                                |                             | 3                              | 21                          |
| Környezettanulmány elkészítése                                                                                    | 589                            | 864                         | 5                              | 12                          |
| Családlátogatás                                                                                                   | 5534                           | 1181                        | 136                            | 26                          |
| Adományközvetítés                                                                                                 | 367                            | 250                         | 8                              | 192                         |

Legtöbb esetben ügyfeleik **anyagi** természetű problémáikkal fordulnak a Szolgálathoz segítséget kérni, ezt követik a **gyermeknevelési** majd a **családi- kapcsolati konfliktusok** ügyében segítséget kérő ügyfelek. Egyre magasabb számban mutatkozik az **elhanyagolt gyerekek** száma. Magas számban keresik a Szolgálatot **életviteli problémákkal**, és **lelki-mentális problémákkal** küzdők, valamint **foglalkoztatással kapcsolatos ügyintézés**et kérők, és **egészségkárosodottak**.

Több probléma együttesen merül fel, ami az első találkozást követő rendszeresebb kapcsolat, családgondozás során derül ki.

A Szolgálat a családsegítő tevékenységen belül **általános és speciális feladatokat** lát el.

**Az általános segítő szolgáltatás** keretében megelőző tevékenységet végez, melynek keretében észlelő- és jelzőrendszert működtet, így figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, ezen túl a családok életvezetési képességének megőrzésére és problémáinak megoldására, megszüntetésére törekszik.

**Speciális szolgáltatás** keretében a tartós munkanélküliek, aktív korú nem foglalkoztatottak, fiatal munkanélküliek, az adósságteherrel, lakhatási problémával küszködők, illetve a fogyatékkal élők, krónikus betegek számára egyéni és csoportos foglalkozás keretében biztosítjuk szolgáltatásainkat.

Az **észlelő- és jelzőrendszer** révén kísérik figyelemmel a lakosság szociális, mentálhigiénés helyzetét. E tevékenységi körben, a következő intézményekkel, szakemberekkel állnak kapcsolatban:

- polgármesteri hivatalok szociális ügyintézői,
- Komlói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály,
- Komlói Járási Gyámhivatal,
- házi orvosok, gyermekorvos,
- védőnők,
- általános iskola, óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei,
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat,
- házi segítségnyújtás gondozói,
- rendőrség,
- kórházi szociális munkás,
- komlói Gyermekjóléti Központ,
- fiatalok pártfogói felügyelője,
- polgármesterek, jegyzők.

Tevékenységük leglényegesebb része a **gondozási folyamat** olyan zömében gyermekes családokkal, amelyek átfogó segítséget igényelnek. A gondozási folyamat együttműködési megállapodás keretein belül működik, melyet kliensekkel kötik meg a folyamat elején. Kollégáik átlagosan 25 esettel foglalkoznak, akikkel éves szintre lebontottan minimum havi háromszori kapcsolattartás alkalmával találkoznak.

2018-ban 162 esetben tartottak esetkonferenciát, esetmegbeszélést. Védelembe vett követően, a központ esetmenedzsereivel kettős gondozással igyekeznek jó irányba terelni a családok működését.

2018-ban Komlón 283 család állt gondozásukban. Az oktató intézményekből 165 esetben kaptak jelzést. A jelzéseket követően felkeresték az érintett családokat, ha szükséges együttműködést kötnek, a jelzést küldőt pedig értesítik a tapasztalatokról.

Hatékony és jól működő jelzőrendszeri hálózat alakult ki, egyes területeken az elmúlt években, ahol nem csak jeleznek a tagok, de segítenek a probléma megoldásában is. Fő feladatuk mellett különböző **eseti feladatokat** is ellátnak.

2018-ban 9 esetben készítettek környezettanulmányt **szociális kölcsön** ügyében. Ez az ellátás olyan családoknak és egyéneknek nyújt segítséget, akik rendkívüli élethelyzetbe kerültek és kamatmentes kölcsön formájában azonnali anyagi segítséget igényelnek.

A szociális kölcsön visszafizetésének ideje alatt, az ügyfeleknek együttműködési kötelezettsége van a szolgálattal. A törlesztésekről a bizonylatokat rendszeresen bemutatják.

2018 évben **298** esetben készítettek környezettanulmányt a „**Szociális célú tűzifa**” kérelmek elbírálásához.

A késői hidegekre való tekintettel 35 családot esetében tettek javaslatot **krízisfa** kiutalásra.

Az **önkormányzati bérlakást** igénylőknél hagyományosan a Szolgálatot kérik fel környezettanulmány készítésére a pályázóknál. Idén **92** ilyen esetben készült környezettanulmány.

A nyertes pályázóknak a szolgálattal együttműködési **kötelezettségük** van 12 hónapig. Az együttműködés ideje alatt, gondozzák a családot, segítik az élet, és háztartásvezetést, ellenőrzik a havi befizetéseket.

2018-ban 37 családdal kötöttek szerződést. 3 család esetében nem volt sikeres az együttműködés. A családok nem vették komolyan a lakások rezsijének rendszeres kiegyenlítését. Az Ő esetükben nem javasolták a szerződés határozott időre szóló meghosszabbítását.

**Adósságkezelési Szolgáltatás** keretében az 50.000-tól 400.000 Ft-ig terjedő közüzemi hátralék rendezésére kap lehetőséget az ügyfél. 2018-ban 22 esetben érdeklődtek az adósságkezelési szolgáltatás iránt, melyből 14 esetben jött létre előzetes együttműködési megállapodás. Ezen megállapodást kötöttek közül 6 háztartás részesült települési adósságkezelési támogatásban. A háztartásokban 1.232.544.- Ft tartozás halmozódott fel. Ebből 354.522.- Ft önrészt fizettek be az ügyfelek. Az önkormányzat 878.032.- Ft támogatást adott az adósságkezelés rendezéséhez.

DDOP és TIOP pályázatok segítségével 41 család jutott lakáshoz, vagy felújításra került lakásuk. 10 éves után követés miatt rendszeres kapcsolatban vannak a családokkal. Igyekeznek megtanítani Őket a gazdaságos háztartásvezetésre, a bevételek helyes beosztására, segítenek a mindennapi problémáik megoldásában.

**Veszélyeztetett kiskorúak (0-17 évesek) adatai**

| <b>Komlói Közös Önkormányzati Hivatal</b><br><b>Adatok a veszélyeztetett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint és a veszélyeztetettség okainak halmozott száma</b> |                                   |                            |                                   |                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|----------------------------|-----------------------------------|----------------------------|
|                                                                                                                                                                                  | <b>Komló</b>                      |                            | <b>Mánfa</b>                      |                            |
|                                                                                                                                                                                  | Az érintett<br>gyermekek<br>száma | Okok<br>halmozott<br>száma | Az érintett<br>gyermekek<br>száma | Okok<br>halmozott<br>száma |
| Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak                                                                                                                                         | 254                               |                            | 8                                 |                            |
| nevelési probléma                                                                                                                                                                | 28                                | 28                         |                                   |                            |
| szülők, család életvitele                                                                                                                                                        | 22                                | 22                         |                                   |                            |
| családi konfliktus                                                                                                                                                               | 30                                | 31                         | 3                                 | 3                          |
| gyermek bántalmazása (fizikai)                                                                                                                                                   | 21                                | 21                         |                                   |                            |
| gyermek bántalmazása (lelki)                                                                                                                                                     | 3                                 | 4                          |                                   |                            |
| gyermek bántalmazása (szexuális)                                                                                                                                                 | 7                                 | 10                         |                                   |                            |
| gyermek elhanyagolása (fizikai)                                                                                                                                                  | 13                                | 21                         | 1                                 | 1                          |
| gyermek elhanyagolása (lelki)                                                                                                                                                    | 14                                | 15                         |                                   |                            |
| egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés                                                                                                                                   |                                   |                            |                                   |                            |
| iskolai kirekesztés, erőszak                                                                                                                                                     | 2                                 | 3                          |                                   |                            |
| kortárs csoport negatív hatása                                                                                                                                                   | 7                                 | 7                          |                                   |                            |
| elégtelen lakáskörülmény                                                                                                                                                         | 15                                | 36                         | 1                                 | 2                          |
| kilakoltatás veszélye                                                                                                                                                            | 4                                 | 13                         |                                   |                            |
| munkanélküliség                                                                                                                                                                  | 7                                 | 24                         | 2                                 | 4                          |
| beilleszkedési nehézség                                                                                                                                                          | 9                                 | 9                          |                                   |                            |
| aszociális/antiszociális viselkedés                                                                                                                                              |                                   |                            |                                   |                            |
| drogfogyasztás                                                                                                                                                                   |                                   | 1                          |                                   |                            |
| alkoholfogyasztás                                                                                                                                                                | 2                                 | 5                          |                                   |                            |
| csavargás                                                                                                                                                                        |                                   | 10                         |                                   |                            |
| tankötelezettség elmulasztása (50 tanóra és egyéb)                                                                                                                               | 26                                | 36                         | 1                                 | 1                          |
| tartós betegség                                                                                                                                                                  |                                   |                            |                                   |                            |
| fogyatékoság                                                                                                                                                                     | 2                                 | 7                          |                                   |                            |
| magatartás- vagy tanulási zavar                                                                                                                                                  | 4                                 | 14                         |                                   |                            |
| Anyagi főcsoport összesen (a családra vonatkozóan)                                                                                                                               | 33                                | 39                         |                                   |                            |
| Családok száma, amelyekben veszélyeztetett kiskorúak élnek                                                                                                                       | 91                                |                            | 7                                 |                            |
| A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül a központ felé továbbított esetek száma                                                                                         | 37                                |                            | 2                                 |                            |
| A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül súlyos veszélyeztetettség miatt közvetlen hatósági intézkedésre javasolt esetek (a központ értesítése mellett) száma            | 21                                |                            | 2                                 |                            |
| Veszélyeztetett nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én                                                                                                            | 133                               |                            | 7                                 |                            |

### 3. Család és gyermekjóléti központ tevékenységének bemutatása

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatkörébe tartozik a Komlói járáshoz tartozó településeken, azon szolgáltatások nyújtása, mely hozzájárul a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítéséhez. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.

- gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat lát el védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás esetén;
- közreműködik hatósági intézkedésben: javaslattevés, esetmenedzselési feladatok;
- támogatást nyújt a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében;
- utógondozást végez;
- speciális szolgáltatásokat nyújt: - kapcsolatügyelet - készenléti ügyelet-telefonos segítői munka - jogi tanácsadás - pszichológiai tanácsadás - családkonzultáció, családterápia – mediáció;
- óvodai iskolai szociális segítség;
- menekültek integrációját segíti;
- szakmai támogatás nyújt az ellátási területén lévő család-és gyermekjóléti szolgálatoknak.

A Család-és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egységének a gyermekek és családjaik számára nyújtott szolgáltatásai térítésmentesen igénybe vehetők.

A családok jelentkezhetnek önként, illetve társintézmények irányíthatják a központhoz speciális szolgáltatásaink igényléséhez. Kivételt képeznek a gyámhatóság által, határozattal kötelezett kliensek. Együttműködés esetén egyéni nevelési –gondozási terv készül, és ennek alapján a klienssel, és a bevonható szakemberekkel közösen megoldást keres az esetmenedzser, és a családsegítő.

A központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében **az esetmenedzser:**

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét;
- fogadja a Család és Gyermekjóléti Szolgálat jelzését és javaslatát kiskorú veszélyeztetése esetén;
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére, vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére;
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását;
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthonot nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési

körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához;

- utógondozást végez a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez;
- Családba fogadott gyermek esetén, szükség esetén szociális segítő munkát végez a családba fogadó szülő segítése és a gyermek beilleszkedése érdekében. A családba fogadás feltételeinek fennállásának vizsgálatában részt vesz, javaslatot tesz;
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít;
- részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson.

#### **Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma a Komlói Járás települései szerint**

| <b>Település</b> | <b>védelembe vett</b> | <b>ideiglenes hatállyal elhelyezett</b> | <b>nevelésbe vett</b> | <b>utógondozás szakellátásból kikerült</b> |
|------------------|-----------------------|-----------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------------|
| <b>Komló</b>     | <b>154</b>            | <b>8</b>                                | <b>107</b>            | <b>0</b>                                   |
| Szászvár         | 5                     | 0                                       | 8                     | 0                                          |
| Bikal            | 0                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| Bodolyabér       | 0                     | 0                                       | 1                     | 0                                          |
| Egyházaskozár    | 0                     | 0                                       | 5                     | 0                                          |
| Hegyhátmaróc     | 1                     | 1                                       | 1                     | 0                                          |
| Kárász           | 0                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| Köblény          | 0                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| Liget            | 7                     | 0                                       | 5                     | 0                                          |
| Magyaregregy     | 0                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| Magyarhertelend  | 0                     | 0                                       | 3                     | 0                                          |
| Magyarszék       | 0                     | 0                                       | 7                     | 0                                          |
| Mánfa            | 0                     | 0                                       | 5                     | 0                                          |
| Máza             | 3                     | 0                                       | 3                     | 0                                          |
| Mecsekpölöske    | 1                     | 0                                       | 1                     | 0                                          |
| Oroszló          | 2                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| Szalatnak        | 6                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| Tófü             | 0                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| Vékény           | 0                     | 0                                       | 1                     | 0                                          |
| Szárász          | 0                     | 0                                       | 0                     | 0                                          |
| <b>Összesen</b>  | <b>179</b>            | <b>9</b>                                | <b>147</b>            | <b>0</b>                                   |

*Megjegyzés:* A vidéki településeken 4 esetmenedzser munkaidejének időarányos részében látja el menedzselési feladatait.

Az esetmenedzser a gyámhivatalnak tett javaslata során a gyermek bántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, a saját családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápolásához való jogát, valamint a gyermek véleményét veszi elsősorban figyelembe. A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén, a veszély tényének és jellegének megnevezésével, a többi adat feltárásának mellőzésével,

telefonon haladéktalanul, majd azt követően elektronikus formában kell javaslatot tenni a hatóság intézkedésére. Az esetmenedzser az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe és megvalósításába bevonja a gyermeket és családját, a család- és gyermekjóléti szolgálatot, megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogót, és az eset szempontjából érintett, szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat.

A családból kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban

## **A Család és Gyermekjóléti központ speciális feladatai:**

### *Kapcsolatügyelet*

A kapcsolattartási ügyelet célja, hogy nyugodt, semleges helyet biztosítson a gyermekek számára, hogy külön élő szüleikkel, rokonaikkal, hozzátartozóikkal meghatározott időben/időtartamban barátságos, otthonos környezetben találkozhassanak a gyermekek életkorának megfelelő játékok, mesekönyvek, valamint szakember jelenlétében. A szolgáltatás igénybe vehető bírósági ítélettel, végzéssel, gyámhivatali határozattal, továbbá önkéntesen, az érintettek együttes kérésére történt gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) során született mediációs megállapodás alapján. Hetente szombaton 9-13h-ig biztosították az ügyeletet. 2018.-ban 162 esetben 76 ellátottat fogadtak.

### *Készenléti ügyelet-telefonos segítői munka*

Célja a Család-és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. Telefonon a szolgálatot ellátó munkatárs információt tud nyújtani, tanácsadásban részesítheti az ügyfelet, szükség esetén gyakorlati támogatást tud biztosítani, vagy hivatalos személy - rendőr, mentő, tűzoltó - a helyszínre történő mozgósításával, vagy szükség esetén személyes intézkedéssel. 2018. évben készenléti szolgáltatás keretében működtetett telefonra 72 alkalommal érkezett hívás. Négy alkalommal családon belüli bántalmazás okán történt telefonhívás, egy alkalommal kapcsolattartási probléma okán. 46 alkalommal információt adtak a kérdezőnek különböző szolgáltatások igénybevételi lehetőségeiről.

### *Jogi tanácsadás*

A Komlói Járás területén lévő települések lakosainak számára ingyenes jogi tanácsadást biztosítanak hetente hétfőn 8h-tól 12h-ig. 2018-ban 226 alkalommal 186 fő vette igénybe a jogász segítségét.

### *Pszichológiai tanácsadás*

A Komlói Járás területén lévő települések lakosainak számára ingyenes pszichológiai tanácsadás telefonon előre egyeztetett időpontban biztosítanak (heti 10 óra) részmunkaidős pszichológussal.

Az esetek felében a tanácsadás egyszeri alkalommal valósult meg, ilyen pl. a gyerekekkel folytatott munka során a szülőkonzultáció, a többi esetben azonban az egyszeri alkalom az

együttműködés megszakadását jelzik. Életkor szerint a legtöbb kliens 12-17 év közötti, valamint 35-49 év közötti. A kliensek több mint fele 18 év alatti. A gyerekek nagy része általában magatartás - és viselkedésproblémákkal érkezik, de sok esetben a családban átélt traumák (bántalmazás, válás) feldolgozása céljából javasolják az esetmenedzserek a pszichológiai ellátást. A kliensekkel való munkát nagyban megnehezíti, hogy a kliensek nagy része nem motivált, bizalmatlan, valamint, hogy intellektuális színvonaluk meglehetősen alacsony.

#### *Családkonzultáció, családterápia*

A rendszerszemléletű megközelítés a családot tekinti a problémák keletkezésének és a terápiás beavatkozás egységének. A terápia fókuszában a család, annak alrendszerei illetve az egyén szignifikáns családi kapcsolatai állnak. Ezt a szolgáltatást a védelemben vett gyermekek családjainak tudják biztosítani elsősorban.

#### *Mediáció*

A mediáció módszere segíthet azokban az esetekben, amikor két fél nem tud megegyezni valamilyen ügyben (lehet családi, gazdasági stb. vita), de ugyanakkor motiváltak a helyzet megoldására. Egy harmadik személy, a mediátor segíthet egy mindegyik fél számára elfogadható megállapodás kidolgozásában. Komlói Járás területén lévő települések lakosainak számára, ingyenes mediációs tanácsadást, telefonon előre egyeztetett időpontban biztosítanak. Az elmúlt évben 4 alkalommal vették igénybe a szolgáltatást, mely 8 személyt érintett.

#### **Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és az ellátott személyek adatai**

| <b>Sor szám</b> | <b>Tevékenység</b>       | <b>Speciális tevékenységek száma</b> | <b>Ellátottak száma</b> |
|-----------------|--------------------------|--------------------------------------|-------------------------|
| 1               | Kapcsolattartási ügyelet | 162                                  | 76                      |
| 2               | Készenléti szolgálat     | 365                                  | 72                      |
| 3               | Jogi tanácsadás          | 226                                  | 186                     |
| 4               | Pszichológiai tanácsadás | 172                                  | 48                      |
| 5               | Mediáció                 | 4                                    | 8                       |
| 6               | Szülői konzultáció       | 20                                   | 17                      |
| 7               | Esetkonferencia          | 167                                  | 182                     |
| <b>8</b>        | <b>Összesen</b>          | <b>1116</b>                          | <b>589</b>              |

#### *Óvodai iskolai szociális segítség:*

2018. szeptember 01. napjától a Család és Gyermejkölési Központok feladata lett az óvodai iskolai szociális segítség bevezetése, és működtetése a járás összes nevelési oktatási intézményében. 1000 gyermekenként 1 fő óvodai iskolai szociális segítő alkalmazása szükséges. A Komlói Járásban 4 fő segítőre van szükség, mert a célzott gyermeklétszám 3800 fő felett van. 2018. szeptemberben 3 fő segítővel kezdték el a munkát, november 01.-től 4 fő végezte a feladatot. A kezdeti idegenkedés a nevelési oktatási intézmények részéről mára feloldódni látszik, Ők is belátják a feladat fontosságát a gyermekek veszélyeztetésének megelőzése érdekében.

## **Csoportos foglalkozások, mint speciális tevékenységek:**

### *Deviancia prevenció*

Több éve folyamatosan jelen vannak az iskolákban drog és más egészségkárosító szerek, tevékenységek, devianciák kezelésére célzott prevenciós előadásokkal. A KEF támogatásával lehetőség nyílt egy ún. „prevenciós munkacsoport” kiképzésére. 10 fő láthatja el Komló és Térségében 2009-től a prevenciós feladatokat, mely a deviáns magatartások feltárását és korai kezelését célozza meg. Tevékenységüket 2018-ban is az iskolai védőnő koordinálásával az osztályfőnöki órák terhére végezték. Meghívásra iskolai egészségnapokon is részt vettek úgy, hogy a prevenciós programot ők vitték.

### *Családi nap*

Focizás helyett, az „Egy Füst Alatt” alapítvány pályázati forrásból való támogatásával családi napot szerveztek 2018. augusztus 5-én, ahol 100 fő vett részt. A programban játékos vetélkedő és bűnmegelőzéssel kapcsolatos előadások szerepeltek.

### *Sétáló Ki Mit Tud*

A 2018. novemberére tervezett program a köznevelési intézmények egyéb elfoglaltságai miatt elmaradt, megvalósítását 2019. áprilisára tolták el.

### *Gyermek és ifjúsági klub*

A TÁMOP 5.2.5.-A-10/2 pályázati program fenntartásáról 2018-ban is gondoskodtak. Célja továbbra is a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek és családjaikkal történő nevelési oktatási intézményeken kívüli foglalkozás. Komlón a klubot átköltöztették telephelyük alagsorába, ahol heti két alkalommal 15h és 18h között várják a 15 gyermeket a foglalkozásokra.

### *Baba- Mama klub*

2007-ben kezdték el szervezni a „Biztos Kezdet” országos program keretein belül egy helyi klub kialakítását, melyben olyan szocializációs hátrányokkal küzdő kismamáknak nyújtanak szolgáltatást, akik 0-3 éves korú gyermekeket nevelnek és az elsődleges szocializációjukban hátrányt szenvedtek.

Hétfőn és szerdán a 0-2 éves korú, kedden és pénteken a 3-4 éves korú, csütörtökön a korai fejlesztésre szoruló gyermekek vehetik igénybe a szolgáltatásokat 9h-tól 12h.-ig. Hetente Kb. 30 gyermek és szüleik látogatják rendszeresen a klubot.

### *Szociális diagnózis készítése*

2017. szeptember 01.-től 2018. december 31.-ig A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság szociális diagnózis felvételi szakértőt rendelt a központhoz, így lehetőség nyílt a szolgáltatásokat igénybevevők körében is felvenni a szociális diagnózist, melynek célja az

ügyfél szükségleteihez mért szolgáltatások ajánlása, illetve a járásban még nem működő szolgáltatások feltérképezése. 2019. január 01.-től kötelező feladatellátás lesz ez is.

**A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ feladatai:**

- Koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját;
- Szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához;
- Összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket;
- A család- és gyermekjóléti szolgálat megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik, ha a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást;
- Segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok megoldásában;
- Megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban;
- Megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést: ha a jelzőrendszeri tag jelzési, vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, és ebben az esetben a gyámhatóság - jelzésre vagy hivatalból - értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására;
- A kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal;
- A család- és gyermekjóléti központ a fenti feladatokra, illetve azok koordinálására járási jelzőrendszeri tanácsadót jelöl ki.

**A járási jelzőrendszeri tanácsadó 2018. évi tevékenységeiről**

A járási jelzőrendszeri tanácsadó:

- A járás területén rendszeresen részt vett az éves tanácskozásokon, szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon, szakmai bemutakozásokon, esetmegbeszéléseken;
- Fogadta a szolgálatok jelzőrendszeri felelőseitől a beérkezett jelzésekről készült jelentéseket.

Az elmúlt évben 42 intézményi esetmegbeszélésen, 8 szakmaközi megbeszélésen és éves tanácskozáson vett részt. Szakmai segítségnyújtás keretében 9 alkalommal tartottak esetmegbeszélést – hatósági ügyben nem érintett család esetében. 152 esetben volt jelen esetkonferencián. A járás településein helyi igények szerint, a jelzőrendszeri tagok számára 14 alkalommal az adott jelzőrendszeri tagot felkeresve segítette munkájukat, szakmai tájékoztatással, a jelzésekről, és a központ feladatairól, szolgáltatásairól. Jelzőrendszeri tanácsadóként a helyi szolgálatokhoz beérkezett jelzésekről heti összesítést fogadott.

Az összes beérkezett jelzés száma 568 volt, a velük kapcsolatos szakmai feladatokat, teendőket folyamatosan figyelemmel kísérte.

## **B) Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde tevékenységének bemutatása:**

### **A bölcsődei nevelés-gondozás célja, feladatai**

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde, a bölcsődei ellátások új rendszerében hagyományos bölcsődeként, a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint nyújt napközbeni ellátást. 68 férőhelyen 5 csoportszobában fogadják a 20 hetes és 3 éves kor közötti gyermekeket.

A bölcsőde feladata a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek nevelése – gondozása. A gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei/nevelői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb okok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A kisgyermekes intézményes nevelésének és gondozásának célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez. Ez egy összetett, többértékű feladat:

- megosztja a családokkal a gyermekneveléssel járó feladatokat annak érdekében, hogy az anya képezni tudja magát, munkát tudjon vállalni, így biztosítva a családi egzisztenciális biztonságát;
- a kisgyermeknevelők magas szintű, naprakész szakmai tudássukkal erősítik a szülőket szülői kompetenciájukban, segítséget nyújtanak gyermeknevelési tanácsokkal;
- olyan gyermekek számára nyújt ellátást, gondozást, fejlesztést, akiknek ez a családjában nem, vagy csak részben biztosított.

A bölcsőde elsősorban a komlói igényeket elégíti ki, de a kistérség településeiről is járnak az intézménybe gyermekek. Mivel az intézmény a város egyetlen bölcsődéje, a város minden pontjáról, eltérő szociokulturális háttérrel érkeznek hozzájuk a kisgyermekesek. A bölcsőde esélyegyenlőséget biztosít a nehéz szociális háttérrel rendelkező gyermekek számára, fontos szerepet tölt be a szegénység okozta problémák kezelésében, segítséget jelent a családok számára a munkavállalás, a munkahely megtartás tekintetében.

Munkájuk alapelve: a gyermek szeretetén alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú nevelés. Fontosnak tartják, hogy családias, meleg, barátságos légkörben, személyre szóló differenciált bánásmóddal járuljanak hozzá a gyermekek személyiségének kibontakoztatásához. A szülőkkel együttműködve nyugodt, szeretetteljes légkörben, kiegyensúlyozott, egészséges testi és érzelmi fejlettségű gyermeket szeretnének nevelni. Gondozó – nevelő munkájuk során kiemelt figyelmet fordítanak a megismerési folyamatok fejlődésének segítésére, változatos tevékenységeken keresztül. Céljuk, a gyermekek világképét gazdagítani, ismereteiket tágítani, tapasztalataikat bővíteni, inger gazdag környezetet biztosítani számukra és aktivitásukat segíteni. Ezáltal válnak érzelmileg gazdag, nyitott, kreatív és érdeklődő személyiséggé.

Heti 2 órában 1 fő gyógypedagógus segíti a kisgyermeknevelők munkáját.

2018 évben 4 kisgyermek esetében a szülő hozzájárulásával, a családgondozó kezdeményezte a gyermek bölcsődei felvételét.

Neveltségi véleményt 3 kisgyermekről kért a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója.

2018. évben az évi statisztika alapján az intézményben különböző jogcímen ingyenes étkezett 47 gyermek, teljes árú étkezett 10 gyermek.

A bölcsődének jelentős szerepe van a gyermekvédelemben, a prevencióban, a hátrányok csökkentésében. A gyermekek alapvető joga, hogy egyenlő, elérhető segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, családban történő nevelkedésükhöz.

Kiemelten ügyelnek arra, hogy a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban, nevelésben részesüljön a gyermek. Intézményükben lehetőségünk nyílik az eltérő élethelyzetből induló gyermekek problémáinak lehető legkorábbi felismerésére, fejlesztésére, a nagyon korán jelentkező hátrányok mérséklésére a lemaradás csökkentése érdekében. Fontos feladatuknak tartják a gondjaikra bízott kisgyermekeknek a lehetőségeken belül minden segítséget megadni a hátrányok kompenzálásához, az egyéni bánásmód keretei között.

A bölcsőde, mint a szocializáció másodlagos színtere, megfelelő közeg arra, hogy meleg, barátságos, biztonságot nyújtó légkörben, életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő pedagógiai és pszichológiai irányelvek szerint, személyre szóló, differenciált bánásmóddal hozzájáruljon a gyermekek személyiségének kibontakoztatásához. Ebben segítségükre van egy gyógypedagógus kolléga heti 2 órában.

### **A bölcsőde kapcsolatrendszere**

#### **Folyamatos kapcsolatot tartanak:**

- a szülőkkel
- fenntartóval
- Gazdasági Ellátó Szervezettel,
- Védőnői Szolgálattal
- bölcsőde orvossal,
- megyei bölcsődékkal,
- módszertani tanácsadókkal;
- a Komlói Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Komlói Tagintézményével,
- óvodákkal, iskolákkal,
- hatóságokkal.

### **C) A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthona tevékenységének bemutatása:**

Az intézmény a gyermekjóléti gyermekjóléti alapellátás feladatait látja el bentlakásos formában.

Az intézmény szolgáltatásaival a gyermekek védelmét, a családi és társadalmi kapcsolatok helyreállítását, az önálló életvezetés kialakítását segíti elő.

Szakmai létszámuk: 1 fő intézményvezető, 1 fő családgondozó és 5 fő szakgondozó főállású dolgozó. Az év egy részében egy közmunkás erősítette csapatukat. Heti 5 órában pszichológiai és jogi tanácsadást biztosítanak lakóink számára.

Családjaik túlnyomó része Komlórról kérte felvételét az intézménybe 2018 évben illetve egy család Magyaregregyről

A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthonában 2018. évben 15 új családot vettek ellátásba, így összesen 26 családot gondoztak, ami 87 főt jelentett, ebből 53 fő a gyermekek száma. 2018- ban összesen 14 923 gondozási napot tartottak nyilván, ami az intézmény 100 % feletti kihasználtságát bizonyítja.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított.

Az intézménybe való bekerülés, az ellátás igénybevétele önkéntes. Az igénylő kérelmet ír, személyesen keresi meg az intézményt, sok esetben a gyermekjóléti szolgálat vagy a jelzőrendszer más tagjai javasolják a család felvételét.

#### **A bekerülés leggyakoribb okai:**

- lakhatási és anyagi problémák;
- szociális krízis;
- családi konfliktusok;
- bántalmazás.

#### **A gondozási munka folyamata**

A lakóikkal 2018. évben is **családi gondozási-nevelési tervet készítettek**, amely tartalmazza az előttük álló feladatokat és célokat. A gondozási- nevelési terv célja a család - kiemelten a gyermek - gondozásával nevelésével, a család együtt maradásával és lakhatási problémáinak megoldásával kapcsolatos feladatok részletes megtervezése, az abban résztvevő szakemberek, intézmények közötti munkamegosztás illetve együttműködés kidolgozása.

A gondozási terv elkészítésekor kiemelt figyelmet fordítanak a családok testi, lelki állapotára, nemzetiségi, etnikai és vallási specifikumaira és társadalomba illesztésükre, valamint a krízishelyzet okaira.

A családgondozók a szülővel együtt **összeállítják a gyermekekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési tervet** is. Az abban kitűzött feladatok és célok megvalósulását is folyamatosan figyelemmel kísérik és segítik, hiszen ezek szorosan összefüggenek a család gondozási tervvel.

Heti rendszerességgel **team-megbeszéléseket tartanak**. A gondozási terveket rendszeresen felülvizsgálják családi helyzetértékelések alkalmával, s az új helyzetnek és feladatoknak, valamint problémáknak megfelelően aktualizálják. **A családi helyzetértékeléseken** rendszeres időközönként, de legalább negyedévente értékelik az elért eredményeket, szükség szerint újragondolják a kitűzött cél eléréséhez vezető utat, s a szerint változtatnak rajta. Ha szükséges, viselkedési szabályokat rögzítenek és külön írásbeli megállapodásokat kötnek a családdal.

Szükség szerint **esetmegbeszélést** és **esetkonferenciát** szerveznek.

2018-ban 6 alkalommal hívtak össze esetkonferenciát. Esetmegbeszélést heti rendszerességgel tartottak, egy esetben kellett kezdeményezniük védelembe vételt. Három gyermeket érintett ideiglenes hatályú elhelyezésre tett javaslatuk, melynek eredményeként sajnos a gyerekek kikerültek az egyedülálló anya neveléséből.

### **A szolgáltatást igénybevevők szociokulturális, pszichés háttere**

A jelentkező családok problémái mindig összetettek, ebből következően a problémamegoldás módja is sokszínű. Különbségeket tapasztalnak a jelentkező szülők életkora, családi háttere szerint is.

A korábbi évek során tapasztalt jelenségekkel továbbra is szembesülnek, pl. az egyre **fiatalabb korban vállalt szülői szereppel**. Gyakran találkoznak olyan esettel, hogy a fiatal új élettársi kapcsolatba, ezzel együtt új családba menekül a problémákkal terhelt sajátjából

2016 óta új jelenséget tapasztaltak, mégpedig azt, hogy az intézményükben korábban ott élő szülők gyermekei esetében a hátrányok tovább öröklődtek, és már fiatal szülőként, vagy várandós anyaként kerülnek vissza.

E fiatal szülők tekintetében a  **felnőtte válás folyamatának megrekedése, elakadások** tapasztalhatók.

A **digitalizáció**, a rohamos technikai fejlődés, a számítógépek, okostelefonok, tabletek használata egészen más dimenzióba helyezik a fiatalok személyes kapcsolatait, ill. társadalmi beágyazottságát, a gyermeknevelésük kereteit. Emiatt nehezebben motiválhatóak a programokra, foglalkozásokra és időbeosztási problémák is felmerülnek.

Egyre szembetűnőbb továbbá, hogy a gyökértelen, pozitív szülői minták nélkül felnövekvő új szülői nemzedék kiszolgáltatottabb a pszichoaktív anyagok, drogok használata tekintetében is, előfordult szerfüggés is.

**Idősebb szülők** (a 40 év feletti gondozottak) esetében egyre **gyakrabban figyelhetőek meg pszichés zavarok**. Legtöbbször csak a beköltözést követően derül fény e problémákra.

A munkaképes lakókat minden lehetséges eszközükkel igyekeznek visszavezetni a munka világába. Ennek eredményeként 2018-ban is sikerült a közmunka-programba minden aktív korú lakójukat integrálni. A közmunka-program anyagilag évek óta megfigyelhetően enyhülést hoz a családok számára. Erkölcsi és önértékelési szempontból az egyénnek hihetetlenül nagy erőforrásává válhat.

2018-ban egy lakó vett részt szakmát adó tanfolyamon, melyet sikeresen elvégzett. Az év végén újabb lakó kívánt szakképesítést szerezni, decemberben kezdte meg tanulmányait.

Jelentős eredményként élik meg, hogy munkájukat a települési önkormányzat azzal is elismeri, hogy bérlőkijelölési jogot biztosít évi egy alkalommal a bérlakás-pályázatok elbírálásánál. A 2018-as évben a bérlőkijelölési jog érvényesítésére nem került sor, mert a megpályázható lakások közt nem akadt megfelelő nagyságú a támogatandó család számára

A takarékoskodás egyik formája az ellátási megállapodásban is vállalt előtakarékoság. Komoly erőfeszítéseket tesznek a lakók pénzügyi és gazdálkodási ismereteinek bővítésére, a **pénzügyi tudatosság** és tervezés elsajátítására.

A családgondozók és az intézményvezető által készített első interjúkból egyértelműen látszik, hogy a jelentkezők zöme „megörökölte” az alacsony státuszából való hátrányokat. A bekerülő családok jelentős része nem rendelkezik tartalékokkal bíró természetes támasszal, sőt néha semmilyen háttérrel sem.

Figyelmet fordítanak arra, hogy az iskolás gyerekeik jól teljesítsenek. Tanulmányi eredményeiket rendszeresen ellenőrzik, korrepetálnak, kapcsolatot tartanak az oktatási-nevelési intézményekkel.

### **Reintegrációs, készségfejlesztő, önismereti és kulturális programok:**

Az egyéni esetkezelések mellett a szociális munka egyéb módszereinek alkalmazására is fókuszálnak. Így a csoportos és a közösségi modellt is gyakran használják javító és fejlődést segítő szándékkal.

**Munkamódszerüket továbbra is a példamutatás, a szeretet, a segítő beszélgetések, tanácsok és a mentális gondozás jellemzi.** A modellek alkalmazásával a közösségi érzés, empátia, együttműködés, kommunikáció mintái készség szintre fejlődhetnek.

Napi rendszerességűek a családok, gyermekek részére szervezett programjaik pl.: a kézügyességet fejlesztő kézműves foglalkozások, főzési ismereteket bővítő kukta-klub, a mozgáskulturát javító tánc-próbák, a szabálykövetést tanító rendszeres társasjátékok, sport rendezvények. Heti rendszerességgel működik baba-mama klub, és a kismamajóga.

Újdonság, hogy 2018-tól egyre nagyobb teret kapnak a gondozónők által szervezett és vezetett foglalkozások. Szülői-anyai mintát közvetítenek, példát mutatnak a gyermekekkel való foglalkozásban, gondoskodásban.

### **Az otthon kapcsolatot tart különösen:**

- A családok lakóhelye szerinti önkormányzatokkal,
- Gyermekorvosokkal,
- Járási Gyámhivatallal,
- Oktatási- nevelési intézmények pedagógusaival,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatlal,
- Konkrét eset kapcsán gyermekvédelmi gyámmal,
- Több az országban működő Családok Átmeneti Otthonával,
- Védőnői hálózattal.

### **4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása:**

2018. december 21. napján a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya felügyeleti ellenőrzést tartott Komló a Társégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál. Az ellenőrzés során megállapították, hogy 3 fő családsegítő végzettsége a jogszabályi előírás szerinti képesítési előírásoknak nem felel meg. Hiánypótlást követően, hiányosság nélkül határozattal lezárásra került az ellenőrzés.

2018. március 22-én a Szociális és Gyámügyi Osztály ellenőrzést tartott a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsődéjében. Az ellenőrzés célja a jogszabályokban előírtaknak megfelelő működés felülvizsgálata volt. Az ellenőrzés során hiányosságot nem találtak. A későbbiekben hiánypótlásként bekérték a bölcsődei térítési díj megállapításáról szóló, hatályos jogszabályok szerint elkészített fenntartói döntést, mely beküldése után mindent rendben találtak.

2018. december 04. napján a Szilvási Bölcsőde kért ellenőrzést a Komlói Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályától, a tálalókonyhára vonatkozó külön engedély lejárt miatti felülvizsgálat céljából. Az ellenőrzés során mindent rendben találtak.

### **5. Jövőre vonatkozó célok meghatározása:**

A jövőre nézve az eredményes gondozás érdekében továbbra is szükséges lenne a helyettes szülői hálózat megszervezése, amelyhez a szükséges intézkedések megtétele folyamatban van. A jelzőrendszer tapasztalataink szerint továbbra sem működik minden esetben megfelelően.

### **6. Bűnmegelőzési program:**

Bűnmegelőzési programmal önkormányzatunk nem rendelkezik, de 2003. november 27-én a képviselő-testület elfogadta Komló Város Közbiztonsági Konceptióját, melynek célja, hogy az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben és a bűnüldözésben résztvevők közötti célirányos párbeszédet elősegítse, és megfelelő keretet biztosítson a közös feladatok eredményes ellátására.

A bűnmegelőzés érdekében Komló Város Rendőrkapitánysága együttműködik különböző szervezetekkel – elsősorban a Komlói Polgárőr Egyesülettel és az iskolákkal.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a drogfogyasztás megelőzése és a kábítószer-bűnözés ellen tesz jelentős erőfeszítéseket. (Kábítószer-ellenes Egyeztető Fórum, Közösségfejlesztő drog-prevenció).

### **A bűnmegelőzési tevékenység helyzete, folyamatban lévő programjai:**

A Komlói Rendőrkapitányságon a 2018-as évben a következő bűnmegelőzéssel kapcsolatos programok voltak folyamatban:

- 1./ DADA program
- 2./ Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadói program
- 3./ Az Iskola Rendőre program (7 rendőr, 7 intézmény)
- 4./ Tesco-Police-Road-Show
- 5./ „Drog helyett Darts”- Bűnmegelőzési Nap
- 6./ Kollégiumi esték a megelőzés jegyében
- 7./ „Nemzedékek Biztonságáért Közhasznú Alapítvány-Rendvédelmi Tábor

### **A kábítószer prevenció helyzete:**

A Kapitányságon működik az – országosan bevezetett – szülői drogprevenciós program, mely keretében drogprevenciós tanácsadó áll a 12-18 éves fiatalok kábítószer-fogyasztásának megelőzése érdekében a szülők, családok rendelkezésére.

A drogprevenciós tanácsadó tisztként: a fogadóórák, telefonos ügyelet a megadott időpontban megtartásra kerültek. A megadott e-mail címet a drogprevenciós tanácsadó rendszeresen figyeli. A megkeresések jellemzően előadások megtartása iránti igényről szólnak.

A Kábítószer- Ellenes Világnap alkalmából megvalósított programsorozat részeként két általános iskolában tartottak 2-2 tanítási órát magában foglaló drogprevenciót célzó interaktív foglalkozásokat.

A 2018-as évben 36 kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény vált ismertté, 31 esetben fogyasztói típusú magatartás miatt, 2 esetben terjesztői típusú magatartás miatt indult büntetőeljárás.

2018. június 26-án az INDIT Közalapítvány szervezésében megrendezésre került egy két napos tréning „Addiktológiai alapismeretek” címmel, melynek célja a KEF járási szinten történő aktív működésének megindítása volt. A KEF tevékenységének újragondolását illetően a következő stratégia született:

A gyermek- és ifjúságvédelem, a fiatalok nevelése annak érdekében, hogy a társadalom hasznos tagjaivá váljanak, az egész társadalom és az állam egyik legfontosabb és legalapvetőbb feladata és értéke. A gyermek és ifjúságvédelem célcsoportját a 0-24 éves korú gyermekek és fiatalok alkotják. Ez a korcsoport kiemelten veszélyeztetett, ezért a KEF kiemelten fókuszál a tagjaira.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén elsődlegesen fontos szerepet játszanak az úgynevezett nevelési és kulturális színterek, amelyeknek elengedhetetlen szerepe van a fiatalok védelmében, a védelmi mechanizmusaik kialakításában, az erkölcsi normák közvetítésében, az emberré válásban, a jogkövető magatartás kialakításában. Ezek a család, a nevelési-oktatási intézmények és a hasznos szabadidő-eltöltés színterei. A legszervezettebben és leghatékonyabban a nevelési-oktatási intézmények színterén lehet olyan beavatkozási pontot kialakítani, amely hosszú távon hat, amennyiben tudatosan célozza meg a fiatalok elkövetővé és áldozattá válásának megelőzését.

## **7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés:**

Az önkormányzat a következő civil szervezetekkel működik együtt:

- Kábítószer Egyeztető Fórum (bűnmegelőzés és szenvedélybetegség tárgyában)
- Polgárőrség
- Szent Kinga Caritas Alapítvány
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Belső Tűz Egyesület.

**Komló, 2019. április 25.**

**Fritsiné Tímár Adrienn**  
**szociális irodavezető**